

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фактчекінг медіаресурсів»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	4
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к..н. із соц.ком , доц. каф. Золяк Вікторія Василівна
Контактна інформація	zolyak@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Фактчекінг медіаресурсів» націлена на формування у здобувачів професійного комплексного формування навичок відсортовувати правдиву і справжню інформацію від брехні, перевіряти дані, готувати матеріали у збалансований, прозорий та точний спосіб, вміти розрізнати справжню інформацію, підтверджувати новини та інші матеріали, правильно розуміти факти і не піддаватися маніпуляціям. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування вмінь осмислювати проблемні питання при отриманні та подачі інформації, створювати умови інформаційної безпеки, своїми матеріалами підвищувати моральну культуру аудиторії сучасних медіа.
Мета та цілі	Формування готовності майбутніх здобувачів освіти до свідомого існування у медіасередовищі та органічної інтеграції в медіакультуру через формування критичного відношення до аудіовізуального продукту, перетворення себе із споживачів аудіовізуального продукту у свідомих і творчих користувачів мас-медіа, вироблення імунітету до маніпулятивної дії екрану, створення умов інформаційної безпеки для свідомих громадян суспільства.
Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: різновиди фактчеку за змістом, формою і направленістю, класифікацію маніпулятивних заяв, методи маніпулювання інформацією, правила інформаційної гігієни, розуміти соціальну корисність контенту, правила побудови доказової бази, побудову схеми доказів. Використання основних методів логіки. Вміти дотримуватися професійних етичних вимог, відокремлювати чутки від фактів, створювати медійний контент у форматі фактчек.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність формувати інформаційний контент,

	здатність формувати інформаційний продукт, здатність ефективно просувати створений медійний продукт і керуватися принципами інформаційної безпеки. Здатність організувати та контролювати командну професійну діяльність
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Основи медіавиробництва», «Фахова підготовка»,

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1	Фактчекінг та його особливості	
1. Фактчек як світовий тренд	Вступ. Практика фактчек в Україні. Різновиди фактчеку за змістом, формою і направленістю.	Тести, питання
2. Маніпуляція та популізм – типові ознаки	Класифікація маніпулятивних заяв. Відокремлення чуток від фактів. Методи маніпулювання інформацією. Концепція фактчек	Практичні завдання
3. Правила інформаційної гігієни.	Правила інформаційної гігієни. Дезінформація або інфомедія. Фейки. Соціальна корисність контенту. Візуалізація. Роботизація.	Практичні завдання
Змістовий модуль 2	Створення текстів у форматі фактчеку	
4 Доказова база	Структура матеріалу в форматі фактчек. Правила побудови доказової бази. Побудова схеми доказів. Найпростіші способи доказів. Використання основних методів логіки.	Портфоліо
5. Складні за форматами докази	Класифікація помилок при побудові доказової бази. Класифікація ускладнень. Оптимізація процесу доказу.	Практичні завдання
6. Продукти фактчекінга	Види продуктів фактчекінга. Рейтинги як похідна фактчекінга. Інфографіка. Відеофактчекінг.	Портфоліо

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БАЗОВА

1. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник / О. М. Гороховський. Дніпро: ЛІРА, 2017. 133 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. 2-е вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
3. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура / Н. І. Зражевська. – Черкаси : Брама – Україна, 2006. – С. 38 – 39.
4. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції / Н. І. Зражевська. — Черкаси: Брама-Україна, 2010. — 224 с
5. Іванов В. Ф. Поняття “інформація” у різних науках / В. Ф. Іванов // Наукові записки Інституту журналістики / КНУ ім. Т.Шевченка. – К., 2000. – Т. 1. – С. 71 – 75.65. Квіт С. Масові комунікації : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Сергій Квіт ; [наук. ред. Королько В. Г.]; Нац. ун-т «Кієво-Могилянська акад.» — К. : Кієво-Могилянська академія, 2008. — 206 с.: іл., табл.
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підручник для студ. галузі 0303 «Журналістика та інформація» / В. В. Різун. – К. : Вид. центр «Просвіта», 2008. – 260 с.

Додаткова

1. FactCheck-Ukraine Checkregion-uaStopFake.org <https://voxukraine.org/uk/tag/faktchek-uk/>
2. Перевірка фактів як буденний журналістський ритуал // Медіакритика:

<http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analyyka/perevirka-faktiv-yak-budennyi-zhurnalistskyy-rytual.html>

3. Про фактчекінг у добу Постправди // <https://opinion.biz.ua/2017/11/13/pro-faktcheking-u-dobu-postpravdi/>

4. Третина проаналізованих цитат політиків про пенсійну реформу була правдою — фактчекінг // Громадське радіо: <https://hromadskeradio.org/programs/ppp/tretyna-proanalizovanyh-cytat-politykiv-pro-pensiynu-reformu-bula-pravdoyu-faktcheking>

5. Фактчекінг висловлювань Порошенка: 72% цитат про досягнення і 5% про боротьбу з корупцією // Громадське радіо: <https://hromadskeradio.org/programs/ppp/faktcheking-vyslovlyuvan-poroshenka-72-cytat-pro-dosyagnennya-i-5-pro-borotbu-z-korupciyeu>

6. Обманывають(ся) ради: для чего нужен фактчек // <http://detector.media/infospace/article/117299/2016-07-29-obmanyvatsya-rady-dlya-chego-nuzhen-faktchek/>

7. 8 сайтів з офіційними даними для фактчекінгу // http://medialab.online/news/offdata/?fbclid=IwAR0d-BK6w63HIKncGVtIHOaW21GnbwLeLMKWgn91_vIGbipMZQJsNarxZY8

Інформаційні ресурси

1. Фактчек. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ // <https://voxukraine.org/longreads/voxcheck/factcheckhistory/index.html>

2. Курс з верифікації даних // <https://vumonline.ua/course/verification-in-the-internet>

3. Faktus [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://faktus.info/o-nas/>

4. FactCheck.org [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://factcheck.org>

Politifact.com [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.politifact.com>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-3)	30
Змістовий модуль 2 (теми 3-6)	30
Підсумковий контроль (теми 1-6)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни